

Den specialiserede revalideringsindsats 2008

Den specialiserede revalideringsindsats

Revalidering er erhvervsrettede aktiviteter, der skal bidrage til, at en borger med fysiske, psykiske eller sociale begrænsninger i arbejdsevnen fastholdes eller kommer ind på arbejdsmarkedet. Revalideringsindsatsen varetages af kommunerne.

Frem til d. 1. januar 2007 blev en del af revalideringsindsatsen varetaget af amterne. Det drejede sig om en del af indsatsen rettet mod en særlig gruppe af borgere, som kommunerne ikke havde den fornødne ekspertise eller ressourcer til selv at revalidere. Denne specialiserede revalideringsindsats var rettet mod de svageste grupper af borgere med behov for en særlig indsats. Målgrupperne for denne revalideringsindsats er f.eks.:

- Personer med helbredsproblemer af fysisk karakter.
- Personer med psykiske lidelser.
- Personer med problemstillinger af social karakter.
- Personer med boglige problemer.
- Sent udviklede.
- Personer med misbrugsproblemer.
- Personer med ringe arbejdsmarkedserfaring.

Formålet med den specialiserede revalideringsindsats har primært været at afklare eller arbejdsprøve disse grupper. Det er sket igennem en bred vifte af amtslige tilbud, der bl.a. omfattede flg. muligheder:

- Op træning, genop træning og uddannelse af forskellige grupper af handicappede, fx synshandicappede, personer med erhvervet hjerneskade m.v.
- Forskellige former for arbejdsprøvning enten på private virksomheder, hos private aktører eller på forskellige institutioner
- Tilbud om psykiatrisk behandling til sindslidende
- Tilbud om misbrugsbehandling
- Forløb for unge med særlige vanskeligheder og behov
- Rådighedsvurderinger
- Afklaring af arbejdsevne, fx afklaringsprojekter, kurser i stresshåndtering, tværfaglig udredning, beskyttet beskæftigelse m.v.
- Projekter for udviklingshæmmede og for andre med varig nedsat funktionsevne og deraf følgende indlæringsvanskeligheder
- Afdækning af muligheder for en tilbagevenden til arbejdsmarkedet – med fokus på fysiske, psykiske og sociale problemer
- Afklaring af sygedagpengesager (afklaring af sygemeldte borgeres ressourcer og arbejdsevne)

Den specialiserede revalideringsindsats blev i forbindelse med strukturreformen overtaget af kommunerne pr. 1. januar 2007.

Det er Beskæftigelsesregionens opgave hvert år frem til og med 2009 at vurdere, om der fremadrettet er de relevante tilbud til revaliderende. På baggrund af Bekendtgørelse om årlig redegørelse til beskæftigelsesregionerne om de revalideringstilbud, som amtskommunerne har drevet indtil 1. januar 2007 (BEK nr. 59 02/02/2006) har Beskæftigelsesregion Hovedstaden og Sjælland således sendt en høring ud til kommunerne i Østdanmark. I høringen bliver kommunerne bedt om at redegøre for flg:

Kommunerne skal beskrive, hvordan de i 2006 har benyttet Revalideringstilbuddene, herunder hvilke tilbud der er blevet anvendt, hvilke behov det enkelte tilbud har opfyldt og hvor mange personer, der har benyttet det enkelte tilbud. Kommunerne skal desuden beskrive udækkede behov.

Kommunerne skal endvidere beskrive de revalideringstilbud, som kommunerne har benyttet i indeværende år (2007), og tilbud som er planlagt og budgetteret i den resterende del af indeværende år. Kommunerne skal desuden redegøre for, hvilke tilbud der er blevet anvendt/forventes anvendt, samt hvilke behov det enkelte tilbud har opfyldt/forventes at opfylde og hvor mange personer, der har benyttet/forventes at benytte det enkelte tilbud. Kommunerne skal også for 2007 redegøre for konstaterede eller forventede udækkede behov.

Kommunerne skal desuden beskrive, hvordan behovet for revalideringstilbud i 2008 forventes opfyldt, herunder om behovet forventes opfyldt gennem egne tilbud, andre kommuners tilbud eller private tilbud. Hvis der forventes udækkede behov, beskrives disse med hensyn til målgruppe, indhold og antal.

Endelig skal kommunerne beskrive samarbejdet om revaliderende med særlige behov med andre sektorer, herunder samarbejdet med social- og sundhedssektoren.

Alle kommuner i Østdanmark har besvaret høringen. Det er imidlertid ikke alle, der er kommet med oplysninger på alle de ovenstående områder.

Konklusion og sammenfattende vurdering

På grund af forskelle i opgørelsesmetoden, hvor nogle kommuner opgør deres forbrug i årsværk, mens andre opgør det i antal personer, er det ikke muligt at danne sig et samlet overblik over forbrug og forventet forbrug i Østdanmark.

Sammenligning imellem skønnet forbrug ved forrige årsredegørelse og realiseret forbrug i den specialiserede revalideringsindsats i 2006 i 36 kommuner i Østdanmark viser, at 7 af de 36 kommuner havde et forbrug, der lå mere end 10% over det skønnede forbrug, mens 15 havde et forbrug, der lå mere end 10% under.

De fleste kommuner har i deres skøn for 2008 taget udgangspunkt i forbruget i de foregående år.

11 kommuner regner med, at behovet bliver større, mens 19 kommuner påregner et reduceret behov i 2008. De skønnede forskelle i behovet fra 2007 til 2008 er for de fleste kommuner relativt små

15 kommuner forventer et uændret behov fra 2007 til 2008.

Et par kommuner nævner "Ny chance til alle" indsatsen som en årsag til et stigende behov. Men de fleste kommuner angiver ikke specifikke årsager til ændringer i omfanget af forbruget i revalideringsindsatsen.

Mange kommuner angiver, at de fremadrettet vil løse revalideringsopgaven igennem etablering og brug af egne tilbud.

20 kommuner har redegjort for deres samarbejde med andre sektorer. Af disse angiver 4, at de intet samarbejde har, mens 16 skriver, at de samarbejder med andre sektorer. Det er imidlertid kun få, der angiver, at samarbejdet er formaliseret.

Blot en kommune forventer udækkede behov for revalideringstilbud i 2008. Brøndby forventer udækkede behov i forhold til borgere med misbrugsproblemer. Kommunen forventer dog selv at kunne løse problemet.

Den samlede vurdering er, at behovet for revalideringstilbud i 2008 vil være på omtrent samme niveau som i de foregående år. Mange kommuner vil i højere grad fremadrettet etablere og anvende egne tilbud til løsning af revalideringsopgaven. Kommunerne forventer generelt set ikke uopfyldte behov i 2008.

Metodiske problemer i høringssvarene

Der var i forhold til høringssvarene for 2007 en række metodiske problemer. Disse blev i relation til redegørelsen for 2008 søgt imødekommet ved i høringen i højere grad at specificere, hvilke oplysninger høringssvaret skulle indeholde. Denne fremgangsmåde har imidlertid ikke haft den tilsigtede effekt, idet der fortsat er store forskelle i kommunernes besvarelse af høringen. Det gælder særligt i forhold til opgørelsesmetoden, hvor nogle kommuner opgør deres forbrug i årsværk, mens andre opgør det i antal personer. Endelig er der kommuner, hvor det ikke er helt klart i hvilken enhed, de har opgjort deres forbrug. Det betyder, at det ikke er muligt at sammenholde tallene på tværs af kommunegrænserne og dermed få et samlet overblik over forbrug og forventet forbrug i Østdanmark.

Forbrug 2006

I redegørelsen udarbejdet i 2006 omkring den specialiserede revalideringsindsats i 2007 blev kommunerne bedt om at foretage et skøn for det samlede forbrug på området for sidste halvdel af 2006 samt for 2007. Med redegørelsen for 2008 er det muligt at få et billede af det faktiske forbrug for 2006 i forhold til det skønnede.

Blandt Østdanmarks 46 kommuner er det kun mulig at sige noget om faktiske forbrug i forhold til skønnet forbrug for 36 kommuner. Det skyldes, at der på dette punkt mangler data fra nogle kommuner. Der er desuden kommuner, som har opgivet deres skøn for 2006 i antal personer, men opgjort det faktiske forbrug i årsværk og omvendt.

Blandt de 36 kommuner har 14 haft et forbrug der ligger indenfor 10% af det skønnede, mens 7 kommuner har haft et forbrug på den specialiserede revalidering, der ligger mere end 10% over skønnet for 2006. Endelig har 15 kommuner haft et mindreforbrug i 2006, der ligger mere end 10% under deres skøn for året.

Niveauet for den specialiserede revalideringsindsats i 2008

De fleste kommuner har i deres skøn for 2008 taget udgangspunkt i forbruget i de foregående år. Det betyder, at der i de fleste kommuner forventes en jævn udvikling i niveauet for den specialiserede revalideringsindsats.

15 kommuner forventer et uændret behov fra 2007 til 2008. 11 kommuner regner med, at behovet bliver større, mens 19 kommuner påregner et reduceret behov i 2008. Hovedparten af de kommuner, hvor der sker en ændring i behovet, forventer en mindre afvigelse i forhold til 2007. Der er således primært tale om mindre justeringer i indsatsen. De færreste kommuner giver en specifik forklaring på ændring i behovet for revalideringstilbud. To kommuner (Lyngby-Taarbæk og Gentofte) vurderer dog, at Ny Chance til alle kan give anledning til et stigende behov i forhold til den specialiserede revalideringsindsats. Kalundborg har i 2007 haft et lavt forbrug i forhold til den specialiserede revalideringsindsats pga. mange ubesatte stillinger i jobcenteret og en stor arbejdsbyrde i forbindelse med kommunesammenlægningen. Det betyder et øget behov i 2008 for den specialiserede revalidering. Frederiksværk-Hundested vil øge brug af job og kompetenceudvikling, hvilket giver anledning til et fald i behovet for den specialiserede revalideringsindsats. Generelt fremgår det af redegørelserne, at der i kommunerne pågår en stadig udvikling og reorganisering af revalideringsindsatsen generelt, hvilket formentlig også påvirker kommunernes løbende vurdering af behovet.

Kommunernes varetagelse af revalidering i 2008

Det fremgår af høringssvarene fra kommunerne i Østdanmark, at revalideringsindsatsen er under forsat udvikling. Der er således en stor bredde i de tilbud kommunerne forventer at benytte sig af i 2008. De fleste planlægger fortsat i vidt omfang at benytte de tidligere amtslige revalideringstilbud, men mange kommuner satser målrettet på fremadrettet at løse opgaven ved etablering og brug af egne tilbud. Der er endvidere enkelte kommuner, der påregner at anvende pladser hos andre kommuner. Der er endelig en stor del af kommunerne, der planlægger at anvende private aktører i indsatsen.

Der er stor forskel fra kommune til kommune i den sammensætning af tilbud som de vælger i forhold til revalideringsindsatsen. Det overordnede indtryk i den forbindelse er, at kommunerne søger at sammensætte en tilbudsvifte på revalideringsområdet, der kan matche behovet hos kommunens borgere.

Der er også kommuner, der nævner helt specifikke årsager til, at man overvejer en anden sammensætning af sin tilbudsvifte.

Et par kommunerne er kritiske overfor de tidligere amtslige revalideringsinstitutioner. Det gælder bl.a. Glostrup, der finder holdningen på revalideringsinstitutionerne for omklamrende i forhold til borgerne og dermed fastholder dem i klientrollen. I forlængelse heraf påpeger Egedal, at der ofte fokuseres for meget på fleksjob eller førtidspension, men slet ikke på revalideringsmuligheder i forhold til det ordinære arbejdsmarked.

To kommuner (Kalundborg og Rudersdal) anfører ventetid hos de tidligere amtslige revalideringstilbud som årsag til øget brug af private aktører.

Et ønske om øget brug af en virksomhedsrettet indsats er ligeledes en del af den fremadrettede strategi hos nogle kommuner (bl.a. Frederiksværk-Hundested, Lyngby-Taarbæk, og Lejre). Lyngby-Taarbæk fremhæver i den forbindelse kommunens gode erfaringer med at afklare og arbejdsprøve revalidender på kommunens partnerskabsvirksomheder. Lejre kommune planlægger ligeledes i 2008 at etablere partnerskabsaftaler med kommunens egne institutioner for ad den vej at styrke den kompetenceafklarende og virksomhedsrettede indsats.

Udækkede behov i 2008

De fleste kommuner vurderer, at behovet for revalidering kan dækkes igennem de eksisterende tilbud hos de tidligere amtslige revalideringsinstitutioner, egne tilbud, særlige tilbud i andre kommuner eller igennem tilbud hos private udbydere.

En kommune har rapporteret om udækkede behov.

Brøndby har i sin redegørelse bemærket, at der er begrænsede revalideringstilbud til borgere med misbrugsproblemer i form af alkohol og/eller stoffer. Målgruppen med disse problemstillinger udgør ca. 5 personer årligt i Brøndby kommune. Kommunen har fundet det svært at placere disse borgere i de traditionelle revalideringsinstitutioner, idet de ikke har kunnet fungere i gruppeforløb. Kommunen regner imidlertid med selv at kunne løse problemet igennem egne aktiveringstilbud eller ved at lave individuelle forløb hos de tidligere amtslige revalideringsinstitutioner.

Kommunernes samarbejde med andre sektorer

Kommunerne er i deres redegørelse blevet bedt om at beskrive, om de i forhold til området revalidender med et særligt behov har samarbejdet eller har planlagt samarbejde med andre sektorer herunder social- og sundhedssektoren. 20 kommuner har i deres redegørelse kommenteret på dette punkt. Af dem har de 4 intet samarbejde med andre sektorer, mens 16 nævner, at de løbende samarbejder med andre sektorer. De fleste har ikke formaliserede aftaler om tværfagligt samarbejde, men samarbejder fra sag til sag, når det skønnes relevant i forhold til borgeren. Kommunerne nævner som typiske sektorer der samarbejdes med:

- Omsorgs- og handicapafdeling
- Socialcenter
- Sundhedscenter, herunder særligt psykiatrien
- Familiecenter
- Uddannelsesinstitutioner